

အမှတ် ၁၅၂၊ ဇေယျသုခလမ်း၊ က-ရပ်ကွက်၊ သုဝဏ္ဏ
သင်္ဃန်းကျွန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

မေတ္တာစာပေ၊ မေတ္တာစာပေ

sarpaymahar@gmail.com
www.facebook.com/maharsarpaypublishing
www.maharsarpay.com

ထုတ်ဝေခြင်း

စောင်ရေ

မျက်နှာပိုင်းပန်းချီ

ထုတ်ဝေသူ

ပုံနှိပ်သူ

စာစစ်

စာအုပ်ချုပ်

ဖြန့်ချိရေး

တန်ဖိုး

တတိယအကြိမ်

နိုဝင်ဘာလ၊ ၂၀၂၃ ခုနှစ်

၁၀၀၀

လင်းဝတ္ထု

ဒေါ်သိန်းသုစိုး (၀၁၂၈၅)

ဦးစီးဌာန (နန်းသင်္ဃန်းတိုက်-၀၀၄၄၄) ၀၉၂၅၀၅၁၃၆၃၆

အမှတ်-၁၉၄-၁၉၆၊ ၃၉-လမ်း၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့

ချစ်ခိုင်စံ

ကိုမဲ (ငွေအိမ်စည်စာအုပ်လုပ်ငန်း) ၀၉၂၆၄၅၆၅၆၅၇

မဟာစာပေ

အမှတ်-၁၅၂၊ လှေသုခလမ်း၊ က-ရပ်ကွက်၊ သုဝဏ္ဏ၊ သာယာဝတီမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့

စုန်း - ၀၉၄၅၀၆၂၃၃၃၃၊ ၀၉၄၅၀၆၂၃၃၃၃

၆၀၀၀ ကျပ်

ကျော်အောင်

ရွေးချယ်ရေးနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကျော်အောင်

ရန်ကုန်၊ မဟာစာပေ၊ ၂၀၂၃

စာ ၁၉၆၊ ၂၀.၅ x ၁၂.၅ ဝင်တီ

(၃) ရွေးချယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

ရွေးနှိုင်းသွေးနှိုင်း
ရင်းသည့်မြေ
ကျော်အောင်

ဒုတိယအကြိမ် ထုတ်ဝေသူ၏ အမှာစာ

လောကတွင် အသွင်သဏ္ဌာန်တို့ ပြောင်းလဲသော်လည်း အနှစ်သာရ မပြောင်းလဲသည်တို့ များစွာ ရှိနေပါသည်။ ဤသို့ပင် ယခင်က အနုပညာနှင့် ယခု အနုပညာ၊ ပုံစံ ပြောင်းလဲမှုများရှိသော်လည်း အနှစ်သာရအားဖြင့်ကား မပြောင်းမလဲ၊ မလျော့မနည်း တည်မြဲလျက်ရှိသည့် ဂန္ထဝင် အနုပညာတို့ များစွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ တိုးတက်သည်ထက် တိုးတက်ကောင်းမွန်သော အသစ်အသစ်တို့ကို ဖန်တီးနိုင်အောင် ကြိုးစားကြရင်း ‘အသစ်တွေ ဘယ်လိုကောင်းကောင်း၊ အဟောင်းကိုတော့ တစ်လည်လည်ပါ’ ဆိုသော စကားအတိုင်း တစ်လည်လည် ဖြစ်နေရသည့် ဂန္ထဝင် အဟောင်းတို့မှာလည်း တန်ဖိုးအနု ရှိနေပါသည်။

ထိုအထဲတွင် ‘ကျော်အောင်’ ၏ ‘ချွေးနှင့်သွေးနှင့် ရင်းသည့်မြေ’ ဝတ္ထုကိုလည်း ကျွန်တော် ညွှန်ပြလိုပါသည်။ ‘ချွေးနှင့်သွေးနှင့် ရင်းသည့်မြေ’ သည် မြန်မာ့သမိုင်း တစ်ကွက်ကို မှတ်တမ်းတင် ဖော်ညွှန်းပြထားသလို သူ့ခေတ်သူ့အခါ သူ့ဒေသနှင့် မြန်မာတို့၏ စရိုက်၊ စေတနာ၊ ဆန္ဒတို့ကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးဖွဲ့နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော် ကိုင်တိုင်ကပင် အညာမြေဖွား အညာသားတစ်ဦး ဖြစ်နေလေတော့ သူ့ဝတ္ထုကိုဖတ်ရင်း အညာ၏

သရုပ်သကန်၊ အမူအကျင့်၊ အပြောအဆိုတို့ ပေါ်လွင်လေရကား ဘိုးဘိုး
ဘွားဘွား၊ ဖေဖေမေမေတို့ကိုပင် များစွာ လွမ်းဆွတ် သတိရခဲ့မိပါသည်။

ထို့ကြောင့် သူ၏ ဝတ္ထုသည် လွမ်းဖွယ်လည်း အထူး ကောင်းသလို
စာရေးသူ၏ စေတနာလည်း ထိရောက်အောင်မြင်ပါပေသည်။ တိုက်တိုက်
ဆိုင်ဆိုင်ပင် ဦးကျော်အောင် မဆုံးပါးမီ ရက်အနည်းငယ် ကျွန်တော်၏
ကမ္ဘာအေးရှိ နေအိမ်တွင် စာအုပ်လှူဒါန်းပွဲလေးနှင့် ဧည့်ခံကျွေးမွေးပွဲလေး
တစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့ရာ အဘဦးကျော်အောင်နှင့် အဘဦးဆောင်းတို့ အမျိုး
ပြုကာ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းသမားများ ကြွရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုပွဲတွင်
ပင် ကျွန်တော်က “အဘရဲ့ ချွေးနှင့်သွေးနှင့် ရင်းသည့်မြေကို ကျွန်တော်
တို့ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားကတည်းက သိပ်ပြီး ကြိုက်နှစ်သက်ခဲ့ကြ
ပါတယ်၊ ကျွန်တော် အခု ပြန်ထုတ်ချင်ပါတယ် အဘ” ဟု တင်ပြခဲ့ရာ
အဘဦးကျော်အောင်က ထိုနေ့ကပင် သဘောတူညီခဲ့ပါသည်။ ဤဝတ္ထုကို
ရုပ်ရှင်အဖြစ် ရိုက်ကူးရာတွင်လည်း ပရိသတ် အားပေးမှု ရရှိခဲ့ပါသည်။

ယခုတော့ အဘအား အမှတ်တရ အဖြစ်လည်းကောင်း၊
ကွယ်လွန်လေကြပြီဖြစ်သော မြန်မာ့ ရုပ်ရှင်ပရိသတ်၏ အထူး ကြိုက်
နှစ်သက် အားပေးမှုကို ခံခဲ့ကြရသော အကယ်ဒမီ ဦးကောလိပ်ဂျင်နေဝင်း၊
အကယ်ဒမီ ဦးမြတ်လေးတို့အား အမှတ်တရ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ယနေ့တိုင်
အနုပညာလုပ်ငန်းများတွင် မမောနိုင်မပန်းနိုင် ဝီဝီပြင်ပြင် ပါဝင်လျက်ရှိနေ
သေးသော အကယ်ဒမီ အမေ ဒေါ်မြင့်မြင့်ခင်အား အမှတ်တရသော်
လည်းကောင်း ဤစာအုပ်ကို ကျွန်တော် ထုတ်ဝေရန် ဆန္ဒများ ဖြစ်ပေါ်
ခဲ့ရပါသည်။

အမေ ဒေါ်မြင့်မြင့်ခင်က “ဒီစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေတဲ့အတွက် အမေ
သိပ်ကို ဝမ်းသာပါတယ်၊ ဦးကောလိပ်ဂျင်နေဝင်းနဲ့ ဦးမြတ်လေးတို့ကိုလည်း
သတိရမိတယ်၊ သူတို့ ဒီကားမှာ သိပ်ကို တော်ကြပါတယ်၊ ပရိသတ်
ကလည်း သိပ်အားပေးခဲ့ကြတယ်”။

ကျွန်တော့်တွင် ငယ်ငယ်က နှစ်သက်မှုတစ်ခု ရှိခဲ့ဖူးပါသည်။
၎င်းကား ကျွန်တော်တို့ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ မဟာပထဝီမြေကြီးကို နှစ်သက်ခြင်း
ပေတည်း။ မြေကြီးပေါ်တွင် နေလို၍ မြေကြီးပေါ်တွင် အိပ်ချင်တယ်။
သို့မှ ပိုပြီးလွတ်လပ်သလို၊ ပိုပြီးအေးမြသလို၊ ပိုပြီးသဘာဝကျသလို ခံစား
ရသည်။ “ဟဲ့၊ ဒီကောင်လေး ခဏခဏ ပြောနေရတယ်၊ မြေကြီးပေါ်မှာချည်း

ရောက်နေတာပဲ။ အိမ်ပေါ်မှာ နေပါဟဲ့” ဟု အမြဲ အဆူခံရကြောင်း အမေက ယခုတိုင် ပြောပြတတ်ပါသည်။ နည်းနည်းကြီးလာတော့ ကျွန်တော်တို့ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ တောတောင်ရေမြေ သဘာဝ အလှတို့ကို ချစ်တတ်လာ သည်။ သိပ်လှတာပဲဟုလည်း အောက်မေ့သည်။ သဘာဝအလှ လှပြီဆို လျှင် ဘယ်ပန်းချီ၊ ဘယ်ဓာတ်ပုံမှ လိုက်၍ မမီပါလားဟု ကျွန်တော် ခံစားရပါသည်။ အဲဒီထက် တစ်ဆင့်ကြီးလာတော့ “တို့နိုင်ငံ ရေမြေ သဘာဝတွေ သိပ်လှတာပဲ။ သိပ်တန်ဖိုးရှိတယ်” ဟု ကိုယ့်နိုင်ငံ၊ ကိုယ့် ရေမြေကို ပို၍ ချစ်တတ်လာပါသည်။ ကာကွယ်ချင်လာသည်။ စောင့်ရှောက် ချင်လာသည်။

တကယ်တော့ ကိုယ့်ကို အကျိုးပြုနေတာ၊ သူ မရှိရင် မဖြစ် သလောက် အရေးပါတာ၊ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးအတွက် အသက်ရှင် နေထိုင်နိုင်ဖို့၊ ကျွန်တော်တို့ အားလုံး စားကြသုံးကြဖို့၊ ကျွန်တော်တို့ အတွက် အဓိက လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနေတာ၊ ကျွန်တော်တို့ ဂုဏ်မြင့်ထည်ဝါစွာ ရပ်တည်နိုင်စေရန် တည်ရှိပေးနေတာကတော့ ဒီမဟာ ပထဝီ မြေကြီးပဲ မဟုတ်ပါလား။ ထို့ကြောင့်လည်း ဒီမြေကြီးကို ရှေးနှစ် ပေါင်း မြောက်မြားစွာကပင် ကျွန်တော်တို့၏ အဘိုးအဘွား မြောက်မြား စွာတို့က ထိန်းသိမ်းကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြသည်။ တကယ်တော့ စကားလေး တစ်လုံးနှင့် အရေးအပါဆုံးအရာကို ပြပါဆိုလျှင် ဒီ ‘မြေ’ ကိုပဲ ညွှန်ပြအပ်သည် မဟုတ်ပါလား။ သို့ဖြစ်၍ ဆရာဦးကျော်အောင်က သူ၏ ဝတ္ထုကို ‘ချွေးနှင့်သွေးနှင့် ရင်းသည့်မြေ’ ဟု အမည်ပေးထားသည် မှာပင် မမေ့မပျောက် နိုင်ရလောက်အောင် ကျွန်တော်တို့ ရင်ထဲတွင် စွဲမြဲစေသည့် ခေါင်းစီးတစ်ခု ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။

“အဲဒီ စာအုပ် ရေးတဲ့အချိန်ကတော့ နုပျိုတဲ့ အရွယ်၊ စိတ်ဓာတ် တွေလည်း တက်ကြွနေတဲ့ အရွယ်ပေါ့။ အဲဒီ ဝတ္ထုဟာ အဘ ကြိုက် နှစ်သက်မှု အရှိဆုံး၊ ဆန္ဒ အရှိဆုံး ရေးသားခဲ့တဲ့ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်လည်း ဖြစ်တယ်။ ရေးပြီးတော့လည်း အဘ ရေးခဲ့တဲ့ အဘ အကြိုက်ဆုံး ဝတ္ထု တစ်ပုဒ်ပါပဲ။ အဘ ခံစားချက်အပြည့်နဲ့ ရေးခဲ့မိတဲ့ စာအုပ်ပဲ။ တကယ်တော့ ခေတ်၊ စနစ်တွေ ဘယ်လိုပြောင်းပြောင်း၊ လူမျိုးတစ်မျိုးဟာ ကိုယ့်မြေ ကိုယ့်ရေကို ချစ်တတ်ဖို့၊ ကိုယ့်မြို့ကိုယ့်ဒေသအကျိုး ဆောင်ရွက်တတ်ဖို့ လိုတယ်လို့ အဘ ယူဆပြီး ရေးခဲ့တာပဲ။ အဘ သရုပ်ဆောင်တွေကို

အဘ ဝတ္ထုမှာ ကြိုက်နှစ်သက်သလို ရုပ်ရှင် ရိုက်ပြန်တော့လည်း ကောလိပ်ဂျင် နေဝင်းတို့၊ မြတ်လေးတို့၊ မြင့်မြင့်ခင်တို့ကလည်း အထူး ပြောစရာ မလိုဘူး၊ အဲဒီကားမှာ သိပ်ပြီး သရုပ်ဆောင် ကောင်းခဲ့ကြတယ်၊ ပရိသတ် အားပေးမှုလည်း အများကြီး ရခဲ့တယ်၊ အခု ဒီစာအုပ်ကို ပြန်ထုတ်မယ်ဆိုတော့ ဟို တစ်ခေတ်တစ်ခါကို အမှတ်ရစရာပေါ့ကွယ်၊ ဒီခေတ် လူငယ်တွေ အတွက်လည်း ဖတ်သင့်တဲ့ ဝတ္ထု တစ်ပုဒ်ပါပဲ၊ အများကြီး အကျိုးရှိမှာပါ” ဟု ကျွန်တော် စာအုပ်ထုတ်ဝေဖို့ ခွင့်တောင်းစဉ်က အဘ ဦးကျော်အောင် ပြောခဲ့သည်များကို သတိရမိသည်။

အဘ ဦးကျော်အောင်သည် တိုင်းပြည်ကို ချစ်သော စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦးဖြစ်သလို တိုင်းပြည် ကျေးဇူးရှင်များဖြစ်သော တောင်သူလယ်သမားကြီးများကိုလည်း အထူး ချစ်ခင်လေးစား တန်ဖိုးထားသူ ဖြစ်ပါသည်။ တောင်သူလယ်သမား ဦးကြီးများသည် တိုင်းပြည်အတွက် အဓိကလိုအပ်သော စပါးသီးနှံကို စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် ပေးနေကြသူများပင် မဟုတ်ပါလော။ စာအုပ် နိဒါန်းတွင် ရှေးပုဂံပြည် ဒိသာပါမောက် ဘွဲ့တော်ရှိ ရဟန်းက “ဤစစ်သည် သူရဲအလုံး စပါးရှိမှ တည်ကြည်အံ့၊ စပါးကား ပြည်စည်းစိမ်အမြစ် မဟုတ်လော” ဟု အမိန့် ရှိခဲ့ဖူးကြောင်း ဖော်ပြထားရာ မှတ်သားစရာပင် ဖြစ်သည်။

ဆက်လက်၍ နိဒါန်းတွင် “သီပေါမင်း ပါတော်မူသည်မှသည် လွတ်လပ်ရေး ရသည်အထိ ချွေးနှင့်သွေးနှင့် ရင်းကာ ဤမြေကို ကာကွယ်ခဲ့ကြရသည်။ ဤမြေကြီးက ရွှေသီးအောင် ချွေးဖြင့် ရင်းရသည်။ ဤမြေကြီးကို တိုင်းတစ်ပါးလက်သို့ မရောက်အောင် သွေးဖြင့် ရင်းခဲ့ရသည်။ ဤမြေအတွက် ကျခဲ့ရသော ချွေးတို့ကား မဟာသမုဒ္ဒရာ အပြည့်ပင် ဖြစ်သည်” ဟု ရေးသားထားသည်မှာလည်း ယနေ့ခေတ် ကျွန်တော်တို့ မှတ်သားနာယူကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုခေတ် ထိုအခါက ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်၏ နိုင်ငံရေးအခြေအနေတွင် ကိုယ့်ဂုဏ်သိက္ခာ တစ်ခုကိုသာ မက်မော တန်ဖိုးထား တတ်ကြသူတွေ ရှိနေပြီး လက်တွေ့ နိုင်ငံကောင်းကျိုးကို ကိုယ်ကျိုးမဖက် ဆောင်ရွက်လိုသူတွေ လိုအပ်ကြောင်း “တိုင်းပြည်ကောင်းကျိုး လုပ်ချင် ပါတယ်ဆိုတဲ့ နိုင်ငံရေးသမားတွေဟာ မြို့ပေါ်မှာသာ ဇိမ်ကြီးနဲ့ ရာထူး နိုင်ငံရေးတွေ လုပ်နေကြတာကို ကိုသိန်းဒန်ရဲ့ တကယ်ဆိုတော့ နိုင်ငံရေး

သမားတွေ အမေ့အလျော့ ခံနေရတဲ့ အရပ်တွေ မြန်မာပြည်မှာဒုနဲ့ဒေး၊ အေး၊ နိုင်ငံ ကောင်းစားအောင် တကယ်လုပ်ချင်တယ်ဆိုရင် သူတို့ ကောင်းစားရေး လုပ်မှဖြစ်မှာ၊ သွားဖို့နေရာကတော့ လက်ညှိုးထိုး မလွဲဘူးဗျာ၊ တစ်ခုတော့ရှိတယ် ကိုသိန်းဒန်၊ သွားမယ်ဆိုရင် နှစ်ရှည်လများ နေရလိမ့်မယ်” ဟူသော ဇာတ်လိုက်မင်းသား ကိုသိန်းဒန်၏ မိတ်ဆွေ ပြောစကားများအရ မှတ်သားရပါသည်။

ဝတ္ထုကောင်း တစ်ပုဒ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ဇာတ်ကွက်၊ ဇာတ်ရှိန်နှင့် ဆွဲဆောင်မှု အကြောင်းတို့ကိုလည်း အလျဉ်းသင့်၍ တင်ပြလိုပါသည်။ ဝတ္ထုကောင်း တစ်ပုဒ်တွင် ဇာတ်ကွက်ကောင်းတို့ ပါရှိပြီး ဇာတ်ရှိန်မှာလည်း တဖြည်းဖြည်း သဘာဝကျစွာဖြင့် မြင့်တက်လာခဲ့ရာ နောက်ပိုင်းတွင် စာအုပ်ကို လက်မှ မချချင်လောက်အောင် စာဖတ်သူအား ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းနှင့် ခံစားချက်တွင် စွဲဝင်လောက်အောင် ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်း ရှိကြပါပေသည်။ စာဖတ်ပရိသတ်၏ ဦးနှောက်ကို စာရေးသူ၏ ဝတ္ထုက ဆွဲဆောင်စည်းရုံးသွားနိုင်ကြပါပေသည်။ ဤအချက်သည် အထူးပင် ချီးမွမ်းစရာ တစ်ရပ် ဖြစ်သည်မှာ ပြောဖွယ်ရာပင် လိုမည် မထင်ပါ။ ကျွန်တော် ဖတ်ဖူးသမျှ ဝတ္ထုများထဲတွင် ထင်လင်း၏ အဆိပ်၊ ရွှေဥဒေါင်း၏ ရတနာသိုက်၊ မြသန်းတင့်၏ ဓားတောင်ကိုကျော်၍ မီးပင်လယ်ကိုဖြတ်မည်၊ တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်၏ သူငယ်ချင်းလို့ပဲ ဆက်၍ခေါ်မည် ခိုင်၊ ချစ်ဦးညို၏ လင်္ကာဒီပချစ်သူ၊ သိန်းဖေမြင့်၏ အရှေ့ကနေဝန်း ထွက်သည့်ပမာ၊ ထင်လင်း၏ တစ်ကျွန်းစံ၏ အပြန်လမ်း၊ ခင်နှင်းယု၏ အားနွဲ့သူပါရှင် စသော ဝတ္ထုများမှာ ကျွန်တော် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ဝတ္ထုကောင်းမျိုးများ ဖြစ်သည်ဟု ဖတ်ရှု ခံစားရပါသည်။ ယခု ကျော်အောင်၏ ‘ချွေးနှင့်သွေးနှင့် ရင်းသည့်မြေ’ မှာလည်း ထိုသို့ပင် ဝတ္ထုကောင်း တစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်ဟု ဖတ်ရှု ခံစားရပါသည်။

ဇာတ်ကွက်ဟုဆိုရာတွင် ယနေ့တိုင် စာဖတ်ပရိသတ်အား ဆွဲဆောင်ဖမ်းစားနိုင်သော ဝတ္ထုဇာတ်ကွက်များ များစွာ ရှိနေပါလေသည်။ ထိုဇာတ်ကွက်ကောင်းများသည် ပရိသတ်ကို နှစ်ရှည်လများ ဖမ်းစားထားနိုင်ကြပါပေသည်။ ဇာတ်လမ်းနှင့် ဇာတ်ကွက်သည် အပြန်အလှန် အမှီသဟဲပြုလျက်လည်း နေပါသည်။ ဇာတ်လမ်းကောင်း၏ ဇာတ်ကွက်ကောင်းသည် ပရိသတ်ကို အပြည့်အဝ ဖမ်းစား ဆွဲဆောင်နိုင်ပါသည်။ သိမ်မွေ့နက်နဲစွာ

ခံစားချက်ပြည့်ဝ၍ နစ်နစ်နာနာ မှတ်သားလောက်သော ဝတ္ထုကောင်း တစ်ပုဒ်၏ ဇာတ်လမ်းသည် နောက်ပိုင်းသို့ တဖြည်းဖြည်း ရောက်လာသည် နှင့် ဇာတ်အိမ်သည် ပို၍ စုစည်းမိလာပြီး ဇာတ်ကောင်တို့၏ စရိုက်သည် လည်း ပို၍ပို၍ ပီပြင်လာရကာ စာရေးဆရာ၏ ဖန်တီးနိုင်မှု အင်အား ကြီးမားလျှင် ကြီးမားသလို စာဖတ်သူ၏ရင်ကို ထိထိခိုက်ခိုက် နာနာ ကျင်ကျင် မှတ်မှတ်သားသား ဖြစ်စေလောက်သော ဇာတ်ကွက်တို့ ပေါ်ပေါက်လာရကာ ဇာတ်ရှိန်သည် မှန်းသည်ထက်ပို၍ မြင့်တက်လာရပြီး ပြောစမှတ် ဖြစ်ရလောက်အောင် ဖတ်ရှု မှတ်သား ခံစားရသော ဝတ္ထု တစ်ပုဒ် ဖြစ်နေလေတော့သည်။

ယခု ကျော်အောင်၏ ‘ချွေးနှင့်သွေးနှင့် ရင်းသည့်မြေ’ စာအုပ် တွင်လည်း အဓိက ဇာတ်လိုက်နှစ်ဦးဖြစ်သော ကိုသိန်းဒန်နှင့် ကိုမင်းဒင် တို့မှာ အပြိုင် ဇာတ်ကွက်ရပြီး နှစ်ဦးစလုံး၏ စရိုက် အားပြိုင်ပြီး ပေါ်လွင် လျက်ရှိရာက ဇာတ်သိမ်းပိုင်းတွင် ကိုမင်းဒင်သည် ကိုသိန်းဒန် မသိသော ကိုသိန်းဒန်၏ အသက်သခင် ကျေးဇူးရှင် ဖြစ်နေကြောင်း၊ ဗိုလ်ကျောက်ခဲကို အမှန်တကယ် သတ်ခဲ့သူမှာ ကိုမင်းဒင်ဖြစ်ကြောင်း ရေးသား တင်ပြထားပုံမှာ ဇာတ်ကွက် ကောင်းမွန်ပြီး ဇာတ်ရှိန်ကိုလည်း မြင့်မားစေပါသည်။

ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်တွင် ‘စာရေးသူ၏ စေတနာ’ သည် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ပေါ်လွင်နေတတ်ပါသည်။ သူ၏ မျှဝေ ခံစားလိုမှု၊ တရားမျှတလိုမှု၊ အနစ်နာခံလိုမှု၊ ဇွဲသတ္တိ ခိုင်မာမှု၊ နိုင်ငံတော်နှင့် မှီတင်း နေထိုင်ကြသော ပြည်သူလူထုအပေါ် ထားရှိသော စေတနာ စသည်တို့ကို စာရေးဆရာ ကျော်အောင်သည် ‘ချွေးနှင့်သွေးနှင့် ရင်းသည့်မြေ’ တွင် ပီပြင်ပေါ်လွင်စွာ သရုပ်ဖော် ရေးသားနိုင်ခဲ့သည်။

“မြို့ကြီးသူ မြို့ကြီးသားတို့သည် တောသူတောင်သားတို့နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရာတွင် အမြဲတစေ အပေါ်စီး ရခဲ့ကြသည်။ မြို့နှင့်တော သည် အစစအရာရာတွင် အဆင့်အတန်းအားဖြင့် ကွာခြားခဲ့သည်။ ကျွန်တော်သည် ရှေးရှေးကာလက တောသို့ဆင်းကာ ဝင့်ဝါမောက်ကြား သည့် မြို့ကြီးသားမျိုးဖြင့်နှင့် ဤဒေသသို့ ရောက်လာခဲ့သည်မဟုတ်” ဟူသော ဇာတ်လိုက် ကိုသိန်းဒန်၏ အတွေးအခေါ်၊ ယုံကြည်ချက်တို့မှာ မှတ်သား နာယူ လိုက်နာအပ်သည်များ ဖြစ်ကြောင်း ဖတ်ရှုရပါသည်။

“အားပြိုင်မှု” ဟူသည်မှာလည်း ရသဝတ္ထုကောင်းတစ်ပုဒ်၏

“အထူးအား” ပင် ဖြစ်ရလေရကား လောကတွင် အမှန်တရား၊ အကောင်း တရားဟူသည် တစ်မျိုးတည်း၊ တစ်ခုတည်း ရှိသည်မဟုတ်။ တစ်မျိုးမက၊ တစ်ခုမက ရှိနေသည်သာ ဖြစ်ပါလေသည်။ ထို အမှန်တရား၊ အကောင်း တရားတို့သည်ပင် တစ်ခါတစ်ရံ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ဆုံစည်းအားပြိုင် တတ်ကြလေရာ ပို၍မှန်သော၊ ပို၍ကောင်းသော၊ ပို၍မြတ်နိုးတွယ်တာ ရာသော အရာတို့သည် ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက် လာတတ်လေသည်။

ဤဝတ္ထုတွင်လည်း လောကကို အနုနည်းဖြင့် စိတ်ရှည်စွာ၊ သည်းခံ စည်းရုံးတတ်သူတစ်ဦးနှင့် ခပ်ပြတ်ပြတ် အကြမ်းနည်းနှင့် ဖြေရှင်း တတ်သူတစ်ဦးတို့။ အဓိက ဇာတ်ဆောင် နှစ်ဦးသည် ခံယူတွေးခေါ် လုပ်ကိုင်ကြပုံခြင်း မတူညီကြသော်လည်း လောကအပေါ် “စေတနာ” ချင်းမူ တူညီကြ၍ မွန်မြတ်သော ရည်မှန်းချက်သို့ ရောက်ရှိအောင် အန္တရာယ် ရန်စွယ်များကြားက ဖြတ်ကျော်ရင်ဆိုင်ကြရသောအခါ၊ ပေါ်လွင်အောင် ရေးသားပြနိုင်သော စာရေးဆရာ၏ စေတနာဆန္ဒနှင့် စွမ်းရည်တို့ကြောင့် သူ၏ ဝတ္ထုသည်...။

ရှေ့ဆက် ဖတ်ရှုကြပါကုန်

လေးစားလျက်
ရွှေဘော်ဖြိုး(ဆင်တဲဝ)

နိဒါန်း

ရှေးသူဟောင်းတို့၏ စကားစဉ် တစ်ခုရှိသည်။ ယင်းမှာ မြေကြီးတို့၏ အဆင်တန်ဆာကား မြင်းမိုရ်တောင်တည်း။ လယ်မြေတို့၏ အဆင်တန်ဆာကား ကောက်ပင်တည်း။ လူတို့၏ အဆင်တန်ဆာကား မင်းတည်း။ စစ်သည်တို့၏ အဆင်တန်ဆာကား ဆင်တည်းဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ဤစကားစဉ်အရ ဆိုလျှင် ကောက်ပင်သည် လယ်မြေ၏ အဆင်တန်ဆာဖြစ်သည်။ ဤကောက်ပင်သည် တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုသော တိုင်းခြေပြည်မြစ် ဖြစ်သည်။ ရှေးပုဂံပြည် ကောင်းစားစဉ်က ဒိသာပါမောက်ဘွဲ့တော်ရှိ ရဟန်းတစ်ပါးသည် ခန်းမင်းကြီး၏ နေပြည်တော်သို့ တမန်အဖြစ်သွားကာ စကားစစ်ထိုးဖူးသည်။ ရဟန်းတော်က “ဤစစ်သည် သူရဲအလုံး စပါးရှိမှ တည်ကြည်အံ့၊ စပါးကား ပြည်စည်းစိမ် အမြစ် မဟုတ်လော” ဟု အမိန့်ရှိဖူးလေသည်။

ဤစပါးကောက်နှံကို ပေးသည့် ‘မြေ’ ကို ကျွန်တော်တို့ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် ထိန်းသိမ်းခဲ့ကြရသည်။ မြေကြီးက ကောက်သီးကောက်နှံတို့ ဖြစ်လာသည်ကို ကျွန်တော်တို့ လူ့အနွယ်များ သိနားလည်ရန် နှစ်ပေါင်း

ထောင်ပေါင်းများစွာ ကြာခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ လူ့အန္တယ်သည် ကောက်သီးကောက်နှံကို မစားသုံးမီ သားရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ရှာဖွေပစ်ခတ် စားသောက်ခဲ့သည်။ ထိုမှတစ်ဖန် တောကြီးမျက်မည်းတွင် ပေါက်သည့် သစ်သီးဝလံတို့ကို ခူးဆွတ်စားသုံးခဲ့ကြသည်။ သို့နှင့် ကျောက်ခေတ်တွင် လူ့အန္တယ်တို့သည် ကြီးမားသော ရှာဖွေ တွေ့ရှိချက်တစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့လေသည်။ ယင်းခေတ်ကို ‘ကျောက်ခေတ် ခေတ်ပြောင်း တော်လှန်ရေး’ ဟူ၍ပင် လူ့အကြောင်းလေ့လာသော ဆရာတို့က အမည်ပေးခဲ့ကြသည်။ ယင်းမှာ တခြားမဟုတ်။ မြေတွင် မြှုပ်နှံထားသော သစ်စေ့များမှ သစ်ပင် အညွှောက်များပေါက်သည်ကို တွေ့ရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ထိုအချိန်တွင် ခေတ်သုံးခေတ် အပြောင်းအလဲရှိသည်။ လူသည် ဦးစွာ ပထမအစားအစာ ရှာဖွေစားသောက်သည်။ ထို့နောက် သစ်စေ့တို့ကို သိမ်းဆည်းသိုမှီးသည်။ နောက်ဆုံးတွင်ကား အစားအစာကို စိုက်ပျိုးသည်။ ယခုသမိုင်းကြောင်းကို ပြောပြရသည်မှာ မြန်ဆန်လှသည်။ အကယ်စင်စစ်ကား ထိုသို့ ရှာဖွေတွေ့ရှိရန် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာခဲ့လေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ကျွန်တော်တို့ မှီတင်းနေထိုင်ရာ ဤကမ္ဘာမြေကြီးတွင် ပထမဆုံး ထွန်းကားသော ယဉ်ကျေးမှုမှာ အစားအစာ စိုက်ပျိုးခြင်း(ဝါ) လယ်ယာ စိုက်ပျိုးခြင်းတည်းဟူသော ယဉ်ကျေးမှုပင် ဖြစ်ပေသည်။ အစားအစာကို စိုက်ပျိုးတတ်ပြီဆိုလျှင် လူသည် တခြားသက်သာချောင်ချိစေမည့် အရာတို့ကိုလည်း အမှန် လိုအပ်လာပြီ ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ အစာစိုက်ပျိုးတတ်သည်မှစ၍ ယဉ်ကျေးမှု မျိုးစေ့သည် ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာမြေတွင် ဦးစွာ အခြေတည်မိခဲ့လေသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ရှေးပညာရှိတစ်ဦးက “လယ်ယာ ထွက်ယက်စိုက်ပျိုးမှု စတင်ပြီဆိုလျှင် တခြားအနုပညာတို့သည်လည်း နောက်ကကပ်၍ ပါလာကြသည်” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် လူ့ယဉ်ကျေးမှုကို ဦးစွာပထမ ထူထောင်သူမှာ လယ်သမားပင် ဖြစ်ချေသည်။

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အမှီပြု၍ လူ့သမိုင်းတွင် ကြီးကျယ်ခမ်းနားသည့် အဆောက်အအုံများ ပေါ်ထွန်းခဲ့ရသည်။

မြေကြီးသည် ကောက်သီးကောက်နှံကို ပေးစွမ်းနိုင်ကြောင်းသိလျှင် လူသည် ယခင်ကလို အစာရှာဖွေရန် လှည့်လည်သွားလာခြင်း မပြုတော့ဘဲ တစ်နေရာတည်းတွင် ကျေးရွာအဖြစ် တည်ထောင်ကာ နေထိုင်ရန် ကြိုးစား

လာကြသည်။ မြေဩဇာကောင်းမွန်သည့် ‘ရေကြည်မြက်နု’ ဒေသကိုလည်း လူတို့ သိနားလည်လာခဲ့ကြသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း တစ်သောင်းခန့် ကဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာမြေတွင် မြစ်ကြီးငါးသွယ်တို့၏ မြစ်ဝှမ်း ဒေသများသည် မြေဩဇာ အထက်သန်းဆုံးသော ဒေသများဟု သမိုင်း ဆရာတို့က အဆိုပြုကြသည်။ ယင်းတို့မှာ နိုင်းမြစ်ဝှမ်းဒေသ၊ ယူဖရေတိ မြစ်ဝှမ်းဒေသ၊ တိုက်ဂရစ် မြစ်ဝှမ်းဒေသ၊ ဟိုဝှမ်းဟို မြစ်ဝှမ်းဒေသ၊ အိန္ဒု မြစ်ဝှမ်းဒေသတို့ပင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာ့သမိုင်းတွင်မူ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ရှစ်ရာကျော်ခန့်က ဇော်ဂျီ၊ ပန်းလောင်တို့ ဖြန့်ယှက်စီးဆင်းရာ လယ်တွင်းဆယ့်တစ်ခရိုင်ဒေသ သည် မြန်မာ့စပါးကျီ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ဤဒေသတွင် ပုဂံသားတို့ တူးဖော် ခဲ့သော တူးမြောင်းကြီးများသည် ယခုတိုင် အထင်အရှား ရှိနေသေးသည်။ ထိုလယ်တွင်း ဆယ့်တစ်ရွာကို မှီ၍ ပုဂံပြည်ကြီး၏ အားမာန်သည် တွန်းသစ် စည်ပင် ခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ ပုဂံခေတ်တွင် လယ်သမားတို့၏ ကောင်းမှုကြောင့် ရာဇဝင် ထင်ရှားသည့် စေတီပုထိုးများ ပုဂံပြည်တွင် လက်ညှိုးထိုးမလွဲ ပေါ်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ ကျန်စစ်သားမင်းကြီးသည် တိုင်းခြေပြည်မြစ်ဖြစ်သော ကောက်ပဲသီးနှံကို အရင်းပြု၍ အလွန် လှပခံ့ညားသော အာနန္ဒာဘုရားကို တည်ထားနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤဘုရားစေတီပုထိုးတို့ကို မြင်သော နိုင်ငံခြားသားတို့သည် ရင်သပ်ရှုမော အံ့သြကြရကုန်သည်။ ယင်းတို့ကို ကြည့်ကာ အရှေ့တိုင်း ဆိုသည်မှာ စပါးဆန်ရေ ရွှေငွေ ကျောက်သံပတ္တမြားတို့ ပေါများရာ ဒေသဟု နိုင်ငံခြားသားတို့ ဆိုရိုးပြုခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းတစ်ပါးသားတို့သည် လက်ရုံးအားကိုးဖြင့် ဆန်ရေစပါး ပေါများသည့်မြေကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရန် ကြိုးစားကြသည်။ ထိုအခါ တိုင်းရင်းသားတို့က သွေးမြေကျ တွန်းလှန် ဖြိုဖျက်ကြသည်။

မြန်မာ့သမိုင်းကိုကြည့်လျှင် ရှေးဦးစွာ ပုဂံသို့ မွန်ဂိုစစ်ခေါ် ခန်းမင်းကြီး၏ တရုတ်စစ် ဝင်ရောက်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ မွန်ဂိုတို့ သည် မြန်မာ့ စပါးကျီကို လိုချင်တပ်မက်ရှိကာ စစ်တံခွန် ဖြန့်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ခန်းမင်းကြီး၏ တရုတ်စစ်ကို တွန်းလှန်နိုင်ခဲ့သော မြန်မာတို့ သည် ၁၂၄၇ ခုနှစ်တွင်ကား အင်္ဂလိပ်စစ်ကို မတွန်းလှန်နိုင်ခဲ့။ ဤသည်မှ စ၍ မြန်မာ့မြေကို တိုင်းတစ်ပါးသားတို့ ခြယ်လှယ်ကာ သယံဇာတကို

အနှစ်နှစ် အလလ သွေးစုပ်ခဲ့ကြသည်။ မြန်မာတို့မှာ ဤ ‘မြေ’ ကို ကာကွယ်ရန် အဖန်ဖန် ကြိုးစားခဲ့ရသည်။ ချွေးသွေးဖြင့်ရင်းကာ ဤမြေကို ကာကွယ်ခဲ့သည်။ သီပေါမင်း ပါတော်မူသည်မှသည် လွတ်လပ်ရေး ရသည်ထိ ချွေးနှင့်သွေးနှင့်ရင်းကာ ဤမြေကို ကာကွယ်ခဲ့ရသည်။ တိုင်း တစ်ပါးသား လက်သို့မရောက်အောင် သွေးဖြင့် ရင်းခဲ့ရသည်။ ဤမြေ အတွက် ကျခဲ့ရသော ချွေးတို့ကား မဟာသမုဒ္ဒရာ အပြည့်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤမြေသည် တိုင်းခြေပြည်မြစ်ဖြစ်သော စပါးကောက်နှံတို့ကို ပေးသည် ဖြစ်ရာ ကျွန်တော်တို့သည် ဤမြေကို ချွေးသွေးတို့ဖြင့်ရင်း၍ တည်ဆောက် ကာကွယ်ရန် တာဝန်ရှိပေသည်။ စိမ်းလန်းဝါဝင်းသော ဤမြေသည် ကျွန်တော်တို့၏ နှလုံးကို ရွှင်ဖြိုးစေပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဤမြေ၏ သမိုင်း ကို နှလုံးသွင်းမိလျှင် တိုင်းခြေပြည်မြစ်ဖြစ်သော စပါးကောက်နှံကို သတိရ နှလုံးသွင်းမိသင့်ပါသည်။ ကောက်သီးစပါးကို နှလုံးသွင်းမိလျှင် ယင်းတို့ကို ချွေးနှင့်သွေးနှင့်ရင်းကာ စိုက်ပျိုးဖန်တီးရသည့် လယ်သမားကြီးများကို သတိရကောင်းပါသည်။ လယ်ယာထွန်ယာက်မှု အစပျိုးပြီဆိုလျှင် တခြား ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာတို့သည်လည်း လယ်ယာလုပ်ငန်း နောက်ကကပ်၍ လိုက်ပါလာကြသည်ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် လူ့ယဉ်ကျေးမှုကို ချွေးနှင့်သွေးနှင့်ရင်းကာ ဤမြေကမ္ဘာတွင် အစဦးစွာ တည်ဆောက်ခဲ့ကြ သည့် လယ်သမားကြီးများကို ဦးညွှတ်ရန် အဘယ်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ဝန်လေးနေရမည်နည်း။ အကြောင်းမှာ ကျေးဇူးရှင်ကို ဦးညွှတ်ခြင်းသည် မြတ်သော မင်္ဂလာတရားတစ်ခု ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ကျော်အောင်

အခန်း (၁)

ကျွန်တော်တို့ စီးလာသော ကားကလေးသည် ရိုးမတောင်ခြေ တူရုသို့ မောင်းနှင်နေသည်။ ညိုညိုမှိုင်းမှိုင်း လွမ်းစဖွယ် ရှုမောသာယာ လှသည့် တောရိပ်တောင်ရိပ်ကြောင့် ဤခရီးသည် လန်းဆန်း ကြည်နူးစရာ ကောင်းလှသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကားကလေးသည် ‘မြို့ခင်းသာ’ သို့ ရှေးရှုကာ မောင်းလာခြင်း ဖြစ်သည်။ ‘မြို့ခင်းသာ’ ကား ကျွန်တော့် ဘဝသစ် စတင်ရာအရပ် ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်တော့်အပါးတွင် ကျွန်တော့် အသက်နှင့် ထပ်တူချစ်ရသည့် ဇနီးချော ‘ချစ်ချစ်’ ပါလာသည်။ ချစ်ချစ် သည် မြို့ခင်းသာသို့ ခရီးထွက်ရန် ပြင်ဆင်ကတည်းက စိတ်လက်ပေါ့ပါး ဖျတ်လတ်နေသည်ဟု ထင်မိသည်။

“ဘယ့်နှယ်ပြောပါလိမ့် မောင်ရယ်၊ ကိုယ်ရပ်ကိုယ့်ရွာ ပြန်ရတယ် ဆိုတော့ ဘယ်သူ မကြည်နူးဘဲ နေနိုင်ပါ့မလဲ” ဟု ခရီးထွက်စက ချစ်ချစ် ဆိုဖူးသည်။

“ဒါပေမဲ့ ဟိုတစ်ယောက်အတွက် တွေးကြည့်လိုက်ပြန်တော့ ချစ်ချစ် နည်းနည်းလေးမှ စိတ်မကောင်းပါဘူး၊ အင်း၊ လူသူတော်ကောင်း ကြီး ကောင်းရာ သုဂတိ လားပါစေလိုသာ ဆုတောင်းရတာပဲ”

“မောင်လည်း စိတ်မကောင်းပါဘူးကွယ်၊ မောင်တို့အပေါ် သူ့ ကျေးဇူးဟာ ဆပ်မကုန်နိုင်လောက်အောင် ရှိခဲ့ပါတယ်၊ အသက်သခင် ကျေးဇူးရှင်ဆိုတာ တကယ်တော့ သူမှ အစစ်လို့ မောင် အမြဲ နှလုံးသွင်း ပါတယ်၊ မောင် စိတ်မကောင်း ဖြစ်ခဲ့တာက သူ ခုလောက်ထိ အသည်း အသန် ဖြစ်တာကို ကိုယ့်ဆီခေါ်ပြီး မပြုစုလိုက်ရတာရယ်၊ ဆရာကောင်း၊ သမားကောင်းနဲ့ မကုသလိုက်ရတာရယ်ပါပဲ”

မြို့ခင်းသာသို့ နီးလာသည့်အခါ ချစ်ချစ်သည် လည်တိုင်မော့မော့ ခေါင်းမော့မော့ဖြင့် လမ်းဘေး တစ်ဖက်တစ်ချက်ကို အာရုံဝင်စားစွာကြည့်ရင်း လိုက်ပါလာသည်။ သူ့လက်ထဲတွင် ကြက်သွေးရောင် ဒေလီယာပန်း တစ်စည်းကို ပွေ့ပိုက်ထားသည်။ ဒေလီယာပန်းတို့ကို သူ တပင်တပန်း သယ်ဆောင်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤဒေလီယာပန်းတို့သည် ဤခရီးတွင် သူ့အတွက် များစွာ အရေးကြီးလေသည်။

“ချစ်ချစ် ဒေလီယာ တစ်စည်းလောက် ယူခဲ့မယ်နော်”

“ယူခဲ့ပါဗျာ၊ ယူခဲ့ပါ၊ ချစ်ချစ် သယ်နိုင်လို့ကတော့ တစ်စည်း မကပါဘူး၊ သုံး၊ လေးစည်းတောင် ယူခဲ့ပါ” ဟု ကျွန်တော်က ကြည်ကြည် သာသာ ခွင့်ပြုသည့်အခါ သူ့ မျက်လုံးအစုံသည် ဝင်းလက်သွားခဲ့သည်။

“ဟော၊ ရောက်ခါနီးပြီမောင်၊ ကြည့်စမ်းပါဦး၊ သုံးလပဲတွေ ဖြစ် လိုက်တာနော်၊ တစ်ကွင်းလုံး စိမ်းအိနေတာပဲ၊ ဟိုဘက်က ထနောင်းကုန်း ယာတော မောင်ရဲ့၊ မြင်ရဲ့ မဟုတ်လား၊ မောင် သတိရသေးလားဟင်၊ ချစ်ချစ်တို့ ပြောင်းဖူး သွားချိုးပြီး ထနောင်းပင်ကြီး အောက်မှာ လတ်လတ် ဆတ်ဆတ် ဖုတ်စားကြတာလေ”

ချစ်ချစ် ညွှန်ပြရာ ထနောင်းကုန်း ယာတောဘက်ဆီသို့ ခေါင်းငဲ့ကာ ကြည့်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်၏ အာရုံတွင် အဟောင်းတို့သည် ပြန်လည် သစ်ဆန်းလာကြသည်။ စိတ်ထဲတွင် ကြည်နူးသာယာခြင်း ပီတိ ဖြစ်လာ သည်နှင့် ကြက်သီး တဖြန်းဖြန်း ထလာသည်။ ကျွန်တော့်မျက်လုံး အစုံ တွင်လည်း မျက်ရည်များ ပြည့်လျှမ်းလာသည်။ ထိုအခါတွင်မှ တံတွေးကို မျိုချကာ စီးကျမည့် မျက်ရည်ပေါက်တို့ကို မနည်းပင် ထိန်းသိမ်းလိုက် ရသည်။ ‘အင်း၊ ဒီရပ်ဒီရွာမှာ ငါ လူလားမြောက်ခဲ့ရပါကလား၊ ဒီရပ်ဒီရွာမှာ ကြုံကြုံခံခဲ့ရတဲ့ ငါ့စိတ်ဓာတ်၊ ဒီရပ်ဒီရွာကြောင့် တက်ခဲ့ရတဲ့ အားမာန်၊ ဒီရပ်ဒီရွာက ပေးလိုက်တဲ့ အသိတွေဟာ ငါ့ဘဝ တစ်ခုလုံးကို ပြောင်းလဲ

ပစ်လိုက်ပါလား။’

“ဟော မောင်ရေ၊ ဟိုမယ် ရွာထိပ်ဆီက လှည်းသုံးစီး မြင်ရဲ့လား၊ ဦးချစ်ဖွယ်တို့ ကိုဖေသက်တို့နဲ့ တူတယ်၊ ကြည့်စမ်းမောင်၊ ဟို တဘက်ကြီး ပေါင်းထားတာ ဦးချစ်ဖွယ်ကြီးပေါ့၊ ချစ်ချစ်တို့ကို လာကြိုနေတာနဲ့ တူတယ်။ ကိုကျော်စိုးလည်း ပါတယ်ထင်တယ်”

ကျွန်တော်တို့ ကားလေးသည် ရှေ့ဆုံး လှည်းဘေးတွင် ရပ်လိုက်သည်။ ကားရပ်လိုက်လျှင်ပင် လှည်းပေါ်မှ ရှန်နီတဘက်ကြီးကို ခေါင်းတွင် ပတ်ထားသော ဦးချစ်ဖွယ်ကြီး အူယားဖားယား လှည်းပေါ်က ပြေးဆင်းလာသည်။

“ဦးသိန်းဒန်နယ်ဗျာ၊ စောစောစီးစီး ကြိုတင် အကြောင်းကြားထားရောပေါ့၊ ခုတော့ ကပ်ပြီးမှ သိရတယ်၊ ဒါနဲ့ ကျုပ်လည်း မောင်ဖေသက်တို့ ကျော်စိုးတို့ကို ခေါ်ပြီး လှည်းသုံးစီးနဲ့ ထွက်လာကြတာ၊ ကိုဖိုးချယ်နဲ့ မအုံးမေတို့ကိုတောင် မပြောအားတော့ဘူး၊ တကယ်ဆို စံပယ်တောအထိ လာမကြိုရလား” ဟု ဦးချစ်ဖွယ်က အပြစ်တင်သည်။

ချစ်ချစ်က ကားပေါ်မှ အသာအယာဆင်းကာ ကိုကျော်စိုးနှင့် ကိုဖေသက်တို့ဆီ သွား၍ နှုတ်ဆက်သည်။ ကိုကျော်စိုး၏ မျက်နှာမှာ မသာယာလှ။ ကိုကျော်စိုးသည် ချစ်ချစ် လက်ထဲက ဒေလီယာ ပန်းစည်းကြီးကို ကြည့်ကာ မျက်နှာ ညှိုးသွားသည်။ ချစ်ချစ်လည်း ထိုအမူအရာကို မြင်သည်တွင် မျက်ရည်ဝဲလာလေသည်။ ပြီးမှ ဣန္ဒြေဆောင်ကာ မျက်နှာပိုးသတ်လိုက်လေသည်။

“ကဲ၊ ကဲ ဘယ်မှာ တည်းကြမလဲ၊ မြို့ကတော့ ဦးသိန်းဒန် လာမယ် ဆိုတာလည်းသိရော တခမ်းတနား ပြုစု ဧည့်ခံဖို့ စီမံနေကြလေရဲ့၊ အဲဒါ၊ ကျုပ်က မလုပ်လေနဲ့ မောင်တို့၊ ကျုပ်တို့ ဦးသိန်းဒန်က ဒါမျိုး မကြိုက်ဘူး၊ ဒါမျိုးလုပ်ရင် ချာခနဲ လှည့်ထွက်သွားမှာလို့ တားထားရတယ်၊ လူငယ်စုက အကဲဆုံးပါဗျာ”

“မဟုတ်တာ ဦးလေးချစ်ရယ်၊ ဘာများထူးပြီး လုပ်နေစရာ လိုတာ လိုက်လို့၊ ပြီးတော့ ဦးလေးချစ်ကလည်း ခုထိ ဦးသိန်းဒန် ခေါ်နေတုန်း ကိုးဗျ၊ ခေါ်ရိုးခေါ်စဉ်အတိုင်း မောင်သိန်းဒန်လို့ ခေါ်ရောပေါ့”

“ဘယ့်နှယ်ဗျာ၊ မခေါ်နိုင်ပါဘူး၊ ကျုပ်ကတော့ နှုတ်ကျိုးနေပြီ၊ မောင်မင်းကြီးသားကို ဦးသိန်းဒန်လို့ ခေါ်လိုက်ရမှ အရသာရှိတာပဲ ဗျာရဲ့၊

အဟီး၊ ကျုပ် စိတ်ထဲရှိတာ ပြောတာလေဗျာ”

“ကဲ၊ ဦးလေးချစ်၊ ဘာဘာညာညာတွေ လုပ်မနေစေနဲ့၊ ကျွန်တော် လာတာက ညီလာခံတက်ဖို့ လမ်းကြုံလို့ ခြေရာလက်ရာကလေးတွေ လာ ကြည့်တာပဲ၊ တည်းမှာကတော့ အရီးချယ်တို့ အိမ်ပဲပေါ့၊ တခြားမှာတည်းလို့ ဘယ်ဖြစ်ပါ့မလဲ၊ ခွေးလေးက ဆူနေလိမ့်မယ်၊ ထမင်းကိုတော့ တစ်လှည့်စီ ကြုံရာ စားတာပေါ့၊ ဒါမှလည်း ကျေနပ်ကြမယ် မဟုတ်လား၊ ရွာက လူငယ်တွေကိုတော့ ဘာအခမ်းအနား၊ ညာအခမ်းအနားတွေ လုပ်မနေစေနဲ့နော်၊ ဟုတ်လား ဦးလေးချစ်၊ လာ ဒါဖြင့် သွားကြမယ်၊ ဒီလိုလုပ်လေ ဦးလေးချစ်၊ ဦးလေးချစ်ရဲ့ လှည်းဦးစီး ပါတယ်မဟုတ်လား၊ သူက ရှေ့ဆောင်ပြီး ကျွန်တော့်ကားကို အရီးချယ်တို့အိမ် ခေါ်သွားတော့၊ ဦးလေးချစ် လည်း လိုက်သွား၊ ကျွန်တော်တို့ရယ်၊ ကိုကျော်စိုးနဲ့ ကိုဖေသက်ရယ် လှည်းနဲ့ လာခဲ့ကြမယ်၊ လှည်းမစီးရတာ ကြာပြီ၊ နွားတွေကလည်း ရွရွ ကြွတ်ကြွတ်နဲ့ တယ်စီးလို့ ကောင်းမှာပဲ၊ ကျွန်တော်တို့ တောင်ခြေဘက်ကို ခဏ သွားလိုက်ဦးမယ် ဟုတ်လား၊ လာလေ ချစ်ချစ်၊ တက်ဗျို့၊ ကိုဖေသက်တို့၊ ကိုကျော်စိုးတို့။”

ကျွန်တော် ဘယ်ကို သွားမည်ကို အားလုံး နားလည်ကြသည်။ ချစ်ချစ်လည်း လှည်းနောက်မြီးတွင် လက်တစ်ဖက်က လှည်းရံတိုင် ကိုင်ကာ တစ်ဖက်က ဒေလီယာပန်းစည်းကို ပွေ့လျက် ငြိမ်သက်စွာ လိုက်ပါလာ သည်။

“ချစ်ချစ် ဘယ်သွားချင်သေးလဲ၊ ကုန်းသာယာဘက်ကို အရင် မောင်းခိုင်းလိုက်မယ်လေ”

ချစ်ချစ်က ခေါင်းညိတ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ လှည်းကလေးသည် မြို့လယ်လမ်းမှ ဖဲ့ထွက်ကာ ကုန်းသာယာဘက်သို့ လာခဲ့ကြသည်။

ကုန်းသာယာရွာသည် ရွာဆိုးနှင့် တူလေပြီ။ ပြုပြင်မွမ်းမံမည့်သူ မရှိ။ ချစ်ချစ်လည်း လှည်းပေါ်မှ ဆင်းကာ ကမူထိပ်ဆီသို့ ဆယ်လှမ်းမျှ တက်ကာ တွေတွေကြီး ရပ်ကြည့်နေသည်။ ကမူထိပ်တွင် မီးလောင်မြေ အစအနကို ရှေးကအတိုင်း ခြေရာလက်ရာ မပျက်တွေ့ရသည်။ အိမ်တိုင် ငုတ်တိုများသည်သာ ငေါငေါကြီး ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ကိုကျော်စိုးသည် ချစ်ချစ် နောက်နား မလှမ်းမကမ်းတွင် ရပ်လျက် မီးလောင်မြေကို စူးစိုက်ကြည့်ရင်း မျက်စိကို ပွတ်နေသည်။

“ကဲ လာ ချစ်ချစ်၊ နေစောင်းနေပြီ၊ တောင်ခြေဘက်ကို သွားကြဖို့ ရှိသေးတယ်”

“ချစ်ချစ် လှည်းမစီးချင်တော့ဘူး မောင်၊ သိပ်မှ မဝေးတာ၊ ဒီအတိုင်း လျှောက်သွားကြတာပေါ့၊ တစ်လမ်းလုံး ကားစီးလာရတာ တောင့်တင်းနေတယ်”

“ကောင်းသားပဲ”

မလှမ်းမကမ်းတွင် ဆည်းလည်းသံ တချင်ချင်မြည်နေသော လွမ်းစေတီကို မြင်ရသည်။ မြို့ခင်းသာ လူကြီးသူမတို့၏ အလိုအရကား ‘ဤစေတီသည် ရှေးပဝေသဏီ မြို့ခင်းသာ မြို့စားမောင်နှံတို့ အမှတ်တရ တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့သော လွမ်းစေတီ’ ဟု အဆိုရှိလေသည်။ လွမ်းစေတီသည် တောင်ရိပ်ညိုမှိုင်းမှိုင်း နောက်ခံတွင် ထုံးဖြူဖွေးဖွေးဖြင့် ကြည်ညိုသပ္ပာယ်ဖွယ်တည်း။ လွမ်းစေတီမှ လွန်လျှင် မြို့ခင်းသာ၏ သုသာန်လုပ်တိုင်း ရှိလေသည်။ ခဏကြာလျှင် သုသာန်သို့ ရောက်ကြလေသည်။

ကိုကျော်စိုးနှင့် ကိုဖေသက်တို့က ခေါင်းဆောင်ကာ မြေပုံတစ်ခု ဆီသို့ ခေါ်ဆောင်သွားသည်။ ချစ်ချစ်သည် ဒေလီယာပန်းစည်းကို မြေပုံပေါ်သို့ချကာ လည်စည်းကလေးကို ဖြန့်ခင်းလျက် ဝတ်ချသည်။

“ကိုကျော်စိုး၊ ကျွန်တော် ဒီနေရာကို ဂူတည်ချင်တယ်ဗျာ၊ ပြီးတော့ ကမ္ဘည်းလည်း ထိုးချင်တယ်၊ အဲဒါကို ခင်ဗျားတို့နှစ်ယောက် ဆောင်ရွက်ပေးပါ”

“ဟုတ်ကဲ့ ကိုသိန်းဒန်၊ ကျွန်တော်တို့လည်း ဒီအတိုင်း မထားချင်ပါဘူး၊ ဂူတည်မလို့ပါပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျားတို့ ဆန္ဒက ဘယ်လိုလဲဆိုတာ မသိသေးလို့ စောင့်နေတာပါ” ဟု ကိုကျော်စိုးက ပြောပါသည်။

“အေးဗျာ၊ ကိုယ်ကျိုးမဖက်တဲ့ သူတော်ကောင်းကြီး၊ တယ်လည်း သစ္စာကြီးတဲ့ ရဲဘော်ရဲဘက်ကြီး၊ မပြုစုလိုက်ရတာ နည်းနည်းမှ စိတ်မကောင်းပါဘူး”

“အပြစ်တင်ရင်လည်း ခံရမှာပဲ ကိုသိန်းဒန်၊ ကျွန်တော်တို့လည်း ခင်ဗျားဆီ အကြောင်းကြားချင်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူက ဘယ်သူ့မှ ဒုက္ခမပေးပါနဲ့။ ခင်ဗျားတို့ဆီကိုလည်း အကြောင်းမကြားဖို့ အထပ်ထပ် ကတိတောင်းတာနဲ့ အကြောင်း မကြားရတာပါ”

ကိုဖေသက်သည် ကိုမင်းဒင်၏ မြေပုံဆီမှ အခြားဂူများဆီသို့

လျှောက်သွားကာ တစ်ခုသောဂူကို စိုက်ကြည့်နေသည်။ ကျွန်တော်နှင့် ချစ်ချစ်လည်း သူ ကြည့်ရာဘက်သို့ ခေါင်းငဲ့ ကြည့်လိုက်မိသည်။

မြို့ခင်းသာ ကျောက်ခဲ

အင်း၊ ဒါ သူ့ဂူပဲကို။ ကိုမင်းဒင်၏ မြေပုံနှင့် ဗိုလ်ကျောက်ခဲ၏ ဂူကို ကြည့်ကာ မဝေးသော အတိတ်မှအရိပ်တို့သည် ကျွန်တော်၏ အာရုံတွင် တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပြန်လည်ဆန်းသစ်လာကြသည်။ ထိုမဝေးသော အတိတ်သည် ကျွန်တော်၏ ဘဝသစ်ကို မွေးဖွားပေးလိုက်သည့် အတိတ် အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗိုလ်မင်းဒင်၊ ချစ်ချစ်၊ ကိုဖေသက်၊ ကိုကျော်စိုး တို့ အမျိုးပြုသော ‘မြို့ခင်းသာ’ ၏ သမိုင်းသစ်ကို မွေးဖွားပေးသည့် အတိတ်အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်၏ မှတ်ဉာဏ်တွင် အစီအရီ ထင်မြင်ဆန်းသစ်လာကြသည်။ ကျွန်တော်သည် မြို့ခင်းသာသုသာန်မှ လွမ်းစေတီရှိရာသို့ မျှော်ကြည့်လိုက်မိသည်။ လွမ်းစေတီ၏ အောက်ဘက် တွင် ရိုးမတောင်၏ အရိပ်၌ ဝပ်စင်းနေသော မြို့ခင်းသာကို မြင်ရသည်။ ထိုမှတစ်ဖန် ရွာဦးတူရူသို့ ကြည့်လိုက်မိပြန်သည်။ မြို့ခင်းသာမှ စံပယ်တော ဆီသို့ အလျားလိုက် ပြေးသွားသော လမ်းမ ဖွေးဖွေးကြီးကို မြင်ရသည်။ ကျွန်တော့် အာရုံတွင် ထိုလမ်းမကြီး၏ တောအုပ်ညိုညိုတစ်ခု အလွန်၌ မြို့ခင်းသာ တူရူသို့ ဦးတည်မောင်းနှင်လာနေသော မော်တော်ကားလေး တစ်စီးသည် တရေးရေး ပေါ်လာလေသည်။

ယင်းသည်ကား မဝေးသော အတိတ်၏ ဇာတ်လမ်း အစ သာတည်း။

ကျော်အောင် (၁၉၂၇-၂၀၀၀)

ပခုက္ကူမြို့ ပေါင်းလောင်းရှင်ရပ် အဖ ဦးကြင်မောင်၊ အမိ ဒေါ်တင်မြင့်တို့က ၁၉၂၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၂၈ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။ ငယ်မည်မှာ အောင်ကြည်၊ အမည်ရင်း ဦးကျော်အောင်ဖြစ်သည်။

ငါးနှစ်အရွယ်မှ ရှစ်တန်းအောင်သည်အထိ ပခုက္ကူမြို့ ဝက်စလီကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားသည်။ ရှစ်တန်းအောင်သည့်နှစ်တွင် စစ်ဖြစ်သည်။ ၁၉၄၆ တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲအောင်မြင်ပြီး ဆေးတက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်သည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် ဝိဇ္ဇာပညာရပ်သို့ ပြောင်းလဲသင်ကြားသည်။ ၁၉၅၄ တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်က ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရရှိသည်။

၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် ဗမာ့တပ်မတော်သို့ဝင်သည်။ ပဉ္စမပတ်ဗိုလ်သင်တန်းတက်သည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးတွင် တိုင်း(၁) ၁၀၃ တပ်ရင်း၌ ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ပခုက္ကူခရိုင် ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့အတွင်းရေးမှူး (၁၉၄၆)၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂအမှုဆောင် (၁၉၄၇-၁၉၄၉)၊ စာပေသစ်မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင် (၁၉၅၀)၊ မြန်မာ-ဆိုဗီယက်ယဉ်ကျေးမှုအသင်း၏ အတွင်းရေးမှူး (၁၉၅၂-၅၃)၊ တက္ကသိုလ်ဘာသာပြန်ဌာန (၁၉၅၅-၅၆)၊ သမိုင်းကော်မရှင် (၁၉၅၆-၅၇)၊ တက္ကသိုလ်ဘာသာပြန်နှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးဌာန (၁၉၅၇-၈၇) တို့တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

မြန်မာစာအဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်၊ ပခုက္ကူဦးအုံးဖေစာပေဆု ရွေးချယ်ရေး အဖွဲ့ဝင်၊ အမျိုးသားစာပေဆု စိစစ်ရွေးချယ်ရေး ကော်မတီဝင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ (၂၂-၆-၁၉၉၈ မှ ၁၃-၂-၂၀၀၀ ထိ) ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၇ တွင် ပြည်သူ့ရဲဘော်ဂျာနယ်၌ စာ စတင်ရေးသည်။ ပင်ကိုရေးဝတ္ထုများတွင် နိဗ္ဗာန်ဘုံပျောက်ဆုံးခြင်း၊ အနီထဲက ကြယ်ဖြူပွင့် နှင့် သမဂ္ဂအလံတော်အောက်ဝယ် တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘာသာပြန်ဝတ္ထု များတွင် ကူလီ၊ မြစ်ကမ်းပေါ်က စက်ရုံကလေး၊ အမှောင်ခေတ်က ချစ်သူများ၊ နှလုံးလှဆရာဝန်၊ ချုံကင်း၊ မာကိုပိုလို၊ အကောင်းမြင်သမား တို့သည် လည်းကောင်း၊ ခရီးသွားမှတ်တမ်းအဖြစ် ဓားလွတ်ကိုင့် ဆာမူရိုင်း၏ ကိုကာ ကိုလာယဉ်ကျေးမှု နှင့် ဟောင်ကောင်နေဦးညများသည်လည်းကောင်း၊ ကျမ်းစာအုပ်များတွင် မတ်ဝါဒလမ်းညွှန်၊ လူ့သမိုင်း၊ ကမ္ဘာ့ဂန္ထဝင် တစ်ဆယ်နှင့် ကမ္ဘာကျော် ၁၀၀ (ညွှန်းကြိုး၊ မင်းကျော်တို့နှင့် ပူးတွဲရေး)တို့သည် လည်းကောင်း ထင်ရှားသည်။ တောရိုင်းမြေ [၁၉၆၇ အမျိုးသားစာပေဆု (ဘာသာပြန်)]၊ အရေးကြီးပြီ သွေးစည်းကြစို့ [၁၉၇၁ အမျိုးသားစာပေဆု (ဝတ္ထုရှည်)]၊ အို ဂျေရုဆလင် [၁၉၉၅ အမျိုးသားစာပေဆု (ဘာသာပြန်၊ သုတ)]၊ နေဝင်ဘုရင်များ [၁၉၉၈ အမျိုးသားစာပေဆု (ဘာသာပြန်၊ သုတ)]၊ ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ တွင် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ဒုတိယအဆင့်၊ ၁၉၉၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၂၄ ရက်တွင် အရှေ့တောင်အာရှစာပေဆု (S.E.A Writers Award) ချီးမြှင့်ခံရသည်။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၃ ရက် ညနေ ၄ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့ ၌ ကွယ်လွန်သည်။

* * *